

DZIAŁ	TEMAT	LICZBA GODZ.	OGÓLNE CELE KSZTAŁCENIA	
			ZAPAMIĘTYWANIE	ROZUMIENIE
ŚWIAT W DRUGIEJ POŁOWIE XIX WIEKU	Polska i Europa w XIX wieku – stary kontynent u progu przemian	1		Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none"> - wpływ kongresu wiedeńskiego i Świętego Przymierza na sytuację Europy i Polski w I poł. XIX w. (P).
	„Widmo komunizmu”	1	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1848, 1864 (P), 1889, 1891 (PP), - postacie: Karola Marksa (P), Fryderyka Engelsa, Leona XIII (PP). 	Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: rewolucja techniczna, monopol, kryzys gospodarczy, nadprodukcja, socjalizm, socjalizm naukowy, socjalizm utopijny, komunizm, marksizm, rewolucja socjalistyczna (P), - wpływ przemian gospodarczych i społecznych na kształtowanie się programów politycznych w XIX w. (PP).
	„Brzemie białego człowieka”	1	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1839 – 1842, 1857, 1882 – 1898 (PP), - postacie: Mahdiego, Leopolda II (PP), - największe potęgi kolonialne świata w II poł. XIX w. (P) 	Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: kolonializm, rasizm, imperializm (P), - wpływ przemian gospodarczych i społecznych na rozwój imperializmu (PP).
	Zjednoczenie Włoch i Niemiec Cz. I. Zjednoczenie Włoch Cz. II. Zjednoczenie Niemiec	2	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1861, 1871 (P), 1860, 1866, 1870 (PP), - postacie: Camilla Cavoura, Giuseppe Garibaldi, Wiktora Emanuela II, Franciszka Józefa I, Ottona von Bismarcka, Wilhelma I (P), Helmuta von Moltkego (PP). 	Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: plebiscyt (P), „wyprawa tysiąca”, „żelazny kanclerz” (PP), - rolę jednostki w historii na przykładzie Camilla Cavoura i Ottona von Bismarcka (P), - wpływ idei wolnościowych i nacjonalistycznych na kształtowanie się świadomości narodowej (PP),

W UJĘCIU OPERACYJNYM	ŚCIEŻKI MIĘDZYPRZEDMIOTOWE
UMIEJĘTNOŚCI	
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzec wpływ przemian gospodarczych, społecznych i politycznych, które dokonały się w I poł. XIX w., na tworzenie się nowego ładu w Europie (P). 	
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować poglądy polityczne Karola Marksa i Fryderyka Engelsa (P), - porównać ideologię komunistyczną ze społeczną nauką Kościoła (P), - omówić różnice między partią polityczną a związkiem zawodowym (P), - dostrzec wpływ ideologii marksistowskiej na kształtowanie się świadomości społecznej i politycznej robotników (PP), - opisać okoliczności powstania I i II Międzynarodówki oraz główne cele każdej z nich (PP). 	<p>EDUKACJA FILOZOFICZNA Przykłady wykorzystania klasycznej wiedzy filozoficznej do analizy współczesnych problemów.</p> <p>EDUKACJA CZYTELNICZA I MEDIALNA Dokumenty gromadzone w bibliotece i ich wartość informacyjna. Media jako środki poznania historii i współczesności. Komunikaty informacyjne i perswazyjne (propagandowe).</p>
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazać na mapie posiadłości kolonialne państw europejskich (P), - omówić przyczyny kolonializmu i jego skutki dla państw kolonizujących i kolonizowanych (PP), - opisać politykę imperialną Wielkiej Brytanii (PP). 	<p>EDUKACJA CZYTELNICZA I MEDIALNA Dokumenty gromadzone w bibliotece i ich wartość informacyjna.</p>
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić cele i sposoby jednoczenia Włoch i Niemiec (P), - dostrzec podobieństwa i różnice w jednoczeniu Włoch i Niemiec (P), - wyjaśnić, na czym polegało „odgórne” i „oddolne” zjednoczenie (P), - omówić kolejne etapy jednoczenia Włoch i Niemiec (PP). 	

ŚWIAT W DRUGIEJ POŁOWIE XIX WIEKU				<ul style="list-style-type: none"> - wpływ kapitalistycznych stosunków społecznych na dążenia zjednoczeniowe (PP), - rolę Piemontu w zjednoczeniu Italii i pozycję Prus wśród państw niemieckich w II poł. XIX w. (PP).
	Jaka będzie Ameryka?	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1861 – 1865 (P), - postaci: Abrahama Lincolna (P), Roberta Lee, Ulyssesa Granta (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: abolicjonizm, Unia, Konfederacja, secesja, wojna secesyjna (P), - przyczyny i skutki wojny domowej w USA (PP), - wpływ abolicjonizmu na przemianę świadomości społecznej w Ameryce i Europie (PP), - związki między przebiegiem działań wojennych a Proklamacją zniesienia niewolnictwa (PP).
	Na przełomie wieków	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - postaci: Thomasa Edisona, Grahama Bella, Karola Darwina, Ludwika Pasteura, Marii Skłodowskiej - Curie (P), Henry'ego Forda, braci Wright, braci Lumière, Claude'a Moneta, Pabla Picassa (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: nowożytna demokracja, teoria ewolucji, emancypacja, impresjonizm, secesja (P), sufrażystki, <i>la belle époque</i> (PP), - wpływ nauki i techniki na przemianę w różnych dziedzinach życia (PP), - przyczyny walki kobiet o emancypację (PP).

<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porównać sytuację w USA przed wojną i po niej (P), - omówić cele i działalność Ku - Klux - Klanu (P), - wyjaśnić przyczyny secesji stanów południowych (PP), - opisać przebieg wojny (PP), - ocenić rolę Abrahama Lincolna w dążeniu do zniesienia niewolnictwa (PP). 	
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówić wpływ przemian społecznych na kształtowanie się nowych stosunków politycznych (P), - scharakteryzować postęp cywilizacyjny, jaki dokonał się w XIX w. (PP), - wyjaśnić, dlaczego II poł. XIX w. nazwano <i>la belle époque</i> (PP). 	<p>EDUKACJA CZYTELNICZA I MEDIALNA Drogi, formy i kanały komunikowania się ludzi. Funkcje komunikatów. Formy komunikatów medialnych: słownych, pisemnych, obrazowych, dźwiękowych, filmowych i multimedialnych.</p> <p>EDUKACJA EUROPEJSKA Zasady ładu europejskiego, opartego na wspólnej historycznej podstawie.</p> <p>EDUKACJA FILOZOFICZNA Koncepcja człowieka jako osoby, a więc istoty rozumnej, wolnej i zdolnej do poznania prawdy oraz dążącej do dobra.</p>

	„To są wspaniałe czasy, panowie, wspaniałe czasy” (lekcja powtórzeniowa)	1		
ZIEMIE POLSKIE POD ZABORAMI	„Nie damy pogrześć mowy”... Cz. I. „Nie damy pogrześć mowy”... Cz. II. Galicyjskie swobody	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - postacie: Aleksandra Świętochowskiego, Bolesława Prusa, Marii Konopnickiej, Elizy Orzeszkowej, Henryka Sienkiewicza, Jana Matejki, Jacka Malczewskiego, Stanisława Wyspiańskiego, Stefana Żeromskiego, Władysława Reymonta (P), - sposoby germanizacji i rusyfikacji (P), - metody walki Polaków z germanizacją i rusyfikacją (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: rusyfikacja, germanizacja, pozytywizm, praca organiczna, praca u podstaw, <i>Kulturkampf</i>, rugi pruskie, Komisja Kolonizacyjna, Hakata, trójjoralizm, Młoda Polska (P), - cele polityki zaborców wobec narodu polskiego (P), - potrzebę walki Polaków z germanizacją i rusyfikacją (P), - przyczyny podjęcia pracy organicznej przez Polaków (P).
	Pierwsze polskie partie polityczne	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1893, 1895, 1904 –1905 (P), 1882 (PP), - postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Wincentego Witosa (P), Ludwika Waryńskiego, Róży Luksemburg (PP), - nazwy i założenia programowe polskich partii politycznych (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: „krwawa niedziela” (PP), - przyczyny kształtowania się nowych ideologii (P), - wpływ przemian społeczno-gospodarczych na powstanie nowej struktury społecznej (PP).

<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzec związek między polityką a ekonomią (P), - omówić wpływ rozwoju nauki i techniki na przemiany cywilizacyjne (P), - synchronizować wydarzenia polityczne, gospodarcze i społeczne rozgrywające się na różnych kontynentach w jeden spójny obraz przeszłości (PP). 	
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówić przejawy germanizacji i rusyfikacji (P), - wskazać przykłady swobód w Galicji (P), - porównać sytuację polityczną i narodową Polaków pod zaborami (PP). 	<p>EDUKACJA EUROPEJSKA Polska w Europie. Przykłady najważniejszych wzajemnych związków między Polską a innymi państwami europejskimi w przeszłości.</p> <p>EDUKACJA REGIONALNA – DZIEDZICTWO KULTUROWE W REGIONIE Elementy historii regionu i jego najwybitniejsi przedstawiciele. Elementy dziejów kultury regionalnej, regionalne tradycje, obyczaje i zwyczaje, muzyka. Historia i tradycja własnej rodziny na tle historii i tradycji regionu.</p>
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazać różnice między programami narodowymi i społecznymi polskich partii politycznych (P), - porównać działalność polskich partii politycznych (PP). 	<p>EDUKACJA FILOZOFICZNA Klasyczna definicja prawdy. Poszukiwanie prawdy przez stulecia. Przykłady wykorzystania klasycznej wiedzy filozoficznej do analizy współczesnych problemów.</p> <p>EDUKACJA REGIONALNA – DZIEDZICTWO KULTUROWE W REGIONIE Elementy historii regionu i jego najwybitniejsi przedstawiciele.</p>

ZIEMIE POLSKIE POD ZABORAMI	Polska pod zaborami	1		Uczeń rozumie: - pojęcie: nowoczesny naród (P).
	Polska pod zaborami w II poł. XIX w. (lekcja powtórzeniowa)	1		
I WOJNA ŚWIATOWA	I wojna światowa Cz. I. Dlaczego wojna? Cz. II. I wojna światowa	2	Uczeń zna: - daty: 1914 – 1918 (P), - postać Franciszka Ferdynanda (PP).	Uczeń rozumie: - pojęcia: Trójprzymierze (państwa centralne), Trójporozumienie (ententa), „bałkański kocioł” (P), wojna błyskawiczna, wojna pozycyjna, nieograniczona wojna podwodna (PP), - złożoność czynników, które wywołały wojnę (P), - światowy charakter wojny (P).
	„Cała władza w ręce rad!”	1	Uczeń zna: - daty: 1914, 7 XI 1917, 1918 (P), 3 III 1917, 1922 (PP), - postacie: Włodzimierza Lenina (P), Mikołaja II, Lwa Trockiego (PP),	Uczeń rozumie: - pojęcia: bolszewicy, łagier, „czerwony terror” (P), Duma, dwuwładza, dyktatura proletariatu, rady delegatów

<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować przemiany społeczne i gospodarcze, jakie zaszły na ziemiach polskich w XIX w. (P), - omówić zmiany w sytuacji politycznej Polaków w trzech zaborach w XIX w. (P), - wyjaśnić wpływ osiągnięć naukowych i technicznych na postęp cywilizacyjny narodu polskiego (PP), - dostrzec zewnętrzne i wewnętrzne czynniki wpływające na położenie Polaków pod zaborami w XIX w. (PP). 	<p>EDUKACJA REGIONALNA – DZIEDZICTWO KULTUROWE W REGIONIE</p> <p>Charakterystyka i pochodzenie społeczności regionalnej. Elementy historii regionu i jego najwybitniejsi przedstawiciele.</p>
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować i porównać sytuację Polaków pod zaborami w II poł. XIX w. (P), - omówić zmiany w sposobie prowadzenia walki o odzyskanie niepodległości (P), - wyjaśnić wpływ przemian w strukturze społecznej na kształtowanie się nowych myśli politycznych Polaków (P), - dostrzec postęp cywilizacyjny, jaki dokonał się pod zaborami w II poł. XIX w. (PP). 	<p>EDUKACJA REGIONALNA – DZIEDZICTWO KULTUROWE W REGIONIE</p> <p>Rola regionu i jego związki z innymi regionami Polski.</p>
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówić polityczne, gospodarcze i militarne przyczyny I wojny światowej (P), - wskazać na mapie państwa będące głównymi uczestnikami konfliktu oraz miejsca największych bitew (P), - dostrzec okrucieństwo wojny (P), - scharakteryzować taktykę działań wojennych (PP), - wymienić nowe rodzaje broni (PP). 	
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówić przyczyny rewolucji lutowej i październikowej (P), - przedstawić cele bolszewików i sposoby przejmowania przez nich władzy (P), - dostrzec wpływ jednostki na losy narodów i państw (P), - scharakteryzować okres dwuwładzy w Rosji (PP), 	

I WOJNA ŚWIATOWA			<ul style="list-style-type: none"> - postanowienia dekretów o pokoju i o ziemi oraz ustalenia pokoju brzeskiego (P). 	<ul style="list-style-type: none"> robotniczych i żołnierskich (PP), - źródła popularności bolszewików i sposoby ich działania (PP).
	Koniec wojny	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 11 XI 1918, 28 VI 1919 (P), 1917 (PP), - postacie: Thomasa Woodrowa Wilsona, Davida Lloyd George'a, Georges'a Clemenceau (P), Paula von Hindenburga (PP), - postanowienia traktatu wersalskiego (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: demilitaryzacja, Liga Narodów (P), - cele polityczne, jakie przyświecały państwom ententy (P), - wpływ rewolucji w Rosji oraz przystąpienia USA do wojny na przebieg konfliktu (PP).
	Niepodległa Polska Cz. I. Droga do niepodległości Cz. II. Odrodzona Polska	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 5 XI 1916, 11 XI 1918 (P), 1914, 1919 (PP), - postacie: Ignacego Paderewskiego (P), Józefa Hallera, Jędrzeja Moraczewskiego, Ignacego Daszyńskiego (PP), - najważniejsze postanowienia Małej konstytucji (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: orientacja proaustriacka, orientacja prorosyjska, Mała konstytucja (P), - wpływ jednostki na losy narodu na przykładzie działalności Józefa Piłsudskiego (P), - znaczenie aktu 5 listopada dla sprawy polskiej w czasie I wojny światowej (PP).
	Walka o granice	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: VII 1920, 12 – 16 VIII 1920, 18 III 1921, 20 III 1921 (P), - 31 X – 1 XI 1918, 26 – 27 XII 1918, X 1920, III 1921 (PP), - postacie: Wojciecha Korfanteo, Lucjana Żeligowskiego (P), Semena Petlury, Michaiła Tuchaczewskiego, Feliksa Dzierżyńskiego (PP), 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: koncepcja federacyjna, koncepcja inkorporacyjna (P), „orleńskie” (PP), - historyczne znaczenie „cudu nad Wisłą” (P), - wpływ powstań śląskich na ostateczny kształt zachodnich granic drugiej Rzeczypospolitej (PP).

<ul style="list-style-type: none"> - opisać realizację polityki Lenina po rewolucji październikowej (PP). 	
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisać skutki I wojny światowej (P), - wskazać na mapie nowe państwa, powstałe po 1918 r. (P), - omówić postanowienia traktatu wersalskiego (P), - ocenić traktat wersalski (PP), - porównać poglądy państw ententy na układ sił w powojennej Europie (PP). 	<p>EDUKACJA EUROPEJSKA</p> <p>Zasady ładu europejskiego, opartego na wspólnej historycznej podstawie cywilizacyjnej.</p>
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówić stanowisko Polaków wobec zaborców w obliczu zbliżającej się wojny (P), - przedstawić polski czyn zbrojny i ocenić jego znaczenie dla odzyskania niepodległości (P), - opisać etapy odradzania się państwa polskiego (P), - przedstawić zmianę polityki mocarstw wobec Polski w czasie I wojny światowej (PP), - omówić działalność polskich ośrodków władzy lokalnej w kraju i za granicą, mających wpływ na odzyskanie niepodległości (PP). 	<p>EDUKACJA EUROPEJSKA</p> <p>Polska w Europie.</p> <p>Przykłady najważniejszych wzajemnych związków między Polską a innymi państwami europejskimi w przeszłości.</p>
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówić kolejne etapy kształtowania się polskich granic (P), - ocenić postawy Polaków wobec toczących się walk (P), - scharakteryzować stosunek wielkich mocarstw do problemu granic Polski w latach 1919–1923 (PP), - wyjaśnić okoliczności „buntu” generała Lucjana Żeligowskiego (PP). 	<p>EDUKACJA REGIONALNA –</p> <p>DZIEDZICTWO KULTUROWE W REGIONIE</p> <p>Elementy historii regionu i jego najwybitniejsi przedstawiciele.</p> <p>Historia i tradycja własnej rodziny na tle historii i tradycji regionu.</p>

			- decyzje traktatu wersalskiego w sprawie Polski, wyniki plebiscytów na Śląsku, Warmii i Mazurach oraz postanowienia pokoju ryskiego (P).	
	I wojna światowa a sprawa polska (lekcja powtórzeniowa)	1		
ŚWIAT MIĘDZY WOJNAMAMI	Europa po I wojnie światowej Cz. I. Europa po I wojnie światowej Cz. II. Włoski faszyzm	2	Uczeń zna: - daty: 1925 (P), 1920, 1922, 1929 – 1933, 1935 – 1936 (PP), - postać Benito Mussoliniego (P).	Uczeń rozumie: - pojęcia: system wersalski, faszyzm, totalitaryzm (P), izolacjonizm, populizm (PP), - zagrożenia, jakie niósł ze sobą faszyzm (P).
	Nazizm	1	Uczeń zna: - daty: 1923, 1933 (P), 1918, 1919 – 1933, 1935, 1938 (PP), - postać Adolfa Hitlera (P).	Uczeń rozumie: - pojęcia: hiperinflacja, NSDAP, narodowy socjalizm, nazizm, antysemityzm, Trzecia Rzesza, ustawy norymberskie, noc kryształowa (P), - totalitarny charakter Trzeciej Rzeszy (P).
	„Socjalizm w jednym kraju”	1	Uczeń zna: - daty: 1924, 1935 – 1938 (P), 1918, 1921, 1929 (PP), - postać Józefa Stalina (P).	Uczeń rozumie: - pojęcia: kolektywizacja, centralne planowanie, NKWD, rozkułaczanie wsi, stalinizm, kult jednostki, „wielka czystka”, gułag (P),

<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - synchronizować wydarzenia z historii powszechnej i dziejów Polski z lat 1914 –1923 (P), - dostrzec najważniejsze etapy i momenty przełomowe w historii Polski i świata (P), - omówić proces odradzania się państwa polskiego (P). 	<p>EDUKACJA EUROPEJSKA Polska w Europie. Przykłady najważniejszych wzajemnych związków między Polską a innymi państwami europejskimi w przeszłości.</p> <p>EDUKACJA REGIONALNA – DZIEDZICTWO KULTUROWE W REGIONIE Rola regionu i jego związki z innymi regionami Polski.</p>
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić, na czym polegał system wersalski (P), - opisać przyczyny i skutki wielkiego kryzysu gospodarczego w USA i Europie (P), - przedstawić cele Ligi Narodów i ocenić jej działalność (PP), - omówić okoliczności dojścia faszystów do władzy (PP), - scharakteryzować system totalitarny wprowadzony we Włoszech (PP). 	<p>EDUKACJA EUROPEJSKA Zasady ładu europejskiego, opartego na wspólnej historycznej podstawie cywilizacyjnej.</p>
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówić sytuację Niemiec po I wojnie światowej (P), - przedstawić sposób dojścia Adolfa Hitlera do władzy (P), - zinterpretować i ocenić ideologię nazizmu (P), - scharakteryzować i ocenić niemiecki antysemityzm (P), - opisać system władzy w Republice Weimarskiej (PP), - wyjaśnić założenia polityki wewnętrznej Trzeciej Rzeszy oraz omówić ich realizację (PP). 	<p>EDUKACJA CZYTELNICZA I MEDIALNA Formy komunikatów medialnych: słownych, pisemnych, obrazowych, dźwiękowych, filmowych i multimedialnych.</p>
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzec różnice między demokracją a totalitaryzmem (P), - omówić wpływ jednostki na losy państwa i narodu na przykładzie Józefa Stalina (P), 	<p>EDUKACJA CZYTELNICZA I MEDIALNA Formy komunikatów medialnych: słownych, pisemnych, obrazowych, dźwiękowych, filmowych i multimedialnych.</p>

				<p>komunizm wojenny (PP),</p> <ul style="list-style-type: none"> - wpływ dyktatury jednostki na każdą dziedzinę życia człowieka (P).
	<p>Odwrót od demokracji</p> <p>Cz. I. Odwrót od demokracji</p> <p>Cz. II. „Szalone lata dwudzieste”</p>	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1936 – 1939 (PP), - postacie: Charliego Chaplina, Salvadora Dali, Franza Kafki (P), Francisca Franco (PP), - przebieg wojny w Hiszpanii i jej skutki (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: militaryzm, autorytaryzm, surrealizm (P), Komintern (PP), - wpływ jednostek na losy państw i narodów (PP).
POLSKA MIĘDZY WOJNAMAMI	<p>Rzeczpospolita Polska</p> <p>Cz. I. Rzeczpospolita Polska</p> <p>Cz. II. Problemy pierwszych lat niepodległości</p>	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 17 III 1921 (P), XII 1922, 1924, 1925 (PP), - postacie: Gabriela Narutowicza, Stanisława Wojciechowskiego, Władysława Grabskiego (P), Gustava Stresemanna (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: republika parlamentarna, reforma rolna, reforma walutowa (P), wojna celna (PP), - źródła gospodarczej i politycznej słabości drugiej Rzeczypospolitej (PP).
	<p>Pod rządami sanacji</p> <p>Cz. I. Zamach majowy</p> <p>Cz. II. Pod rządami sanacji</p>	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 12 V 1926, 1935 (P), 1928, 1929, VI 1930, 1933 (PP), - postacie: Ignacego Mościckiego (P), Kazimierza Bartla (PP), 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: zamach majowy, proces brzeski, sanacja (P), Centrolew (PP), - postawę opozycji wobec przewrotu majowego (PP).

<ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować etapy formowania się systemu socjalistycznego w Związku Radzieckim (PP), - ocenić wpływ kultu jednostki na kształtowanie osobowości człowieka (PP). 	
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzec zagrożenia ze strony totalitaryzmu (P), - wyjaśnić przyczyny odchodzenia państw od demokracji (P), - ocenić poznane fakty, wydarzenia i zjawiska z punktu widzenia wartości ogólnoludzkich (P), - scharakteryzować przemiany kulturalne, artystyczne i obyczajowe w dwudziestoleciu międzywojennym (P), - porównać systemy polityczne okresu międzywojennego (PP). 	<p>EDUKACJA CZYTELNICZA I MEDIALNA</p> <p>Formy komunikatów medialnych: słownych, pisemnych, obrazowych, dźwiękowych, filmowych i multimedialnych.</p> <p>Media jako środki poznania historii i współczesności.</p> <p>Komunikaty informacyjne i perswazyjne (propagandowe).</p>
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzec różnice gospodarcze, kulturowe i społeczne utrudniające unifikację ziem polskich (P), - scharakteryzować strukturę narodowościową w RP oraz ocenić jej wpływ na sytuację wewnętrzną i międzynarodową Polski (P), - zanalizować najważniejsze postanowienia konstytucji marcowej i omówić ustrój państwa (P), - przedstawić podstawowe założenia i skutki reform Władysława Grabskiego (P), - omówić etapy odbudowy państwa polskiego po I wojnie światowej (PP), - ocenić sytuację geopolityczną odrodzonej Polski (PP). 	<p>EDUKACJA EUROPEJSKA</p> <p>Polska w Europie. Przykłady najważniejszych wzajemnych związków między Polską a innymi państwami europejskimi w przeszłości.</p> <p>EDUKACJA REGIONALNA – DZIEDZICTWO KULTUROWE W REGIONIE</p> <p>Rola regionu i jego związki z innymi regionami Polski.</p> <p>Elementy historii regionu i jego najwybitniejsi przedstawiciele.</p>
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówić przyczyny i przebieg przewrotu majowego oraz ocenić jego skutki (P), - porównać autorytarny sposób sprawowania władzy z demokratycznym (P), - scharakteryzować rządy sanacji (PP), - ocenić system autorytarny w Polsce (PP), 	<p>EDUKACJA CZYTELNICZA I MEDIALNA</p> <p>Formy komunikatów medialnych: słownych, pisemnych, obrazowych, dźwiękowych, filmowych i multimedialnych.</p>

POLSKA MIĘDZY WOJNAMI			- przyczyny i przejawy wielkiego kryzysu w Polsce (PP).	
	Sukcesy i niepowodzenia Cz. I. Sukcesy i niepowodzenia Cz. II. Gospodarka i kultura drugiej Rzeczypospolitej w latach 30. XX w.	2	Uczeń zna: - daty: 1932, 1934, 1935, 1936 (P), - postacie: Eugeniusza Kwiatkowskiego, Edwarda Rydza - Śmigłego, Józefa Becka, Eugeniusza Romera, Jana Lechonia, Juliana Tuwima, Antoniego Słonimskiego, Jarosława Iwaszkiewicza, Jana Parandowskiego, Zofii Nałkowskiej, Marii Dąbrowskiej, Karola Szymanowskiego, Ignacego Witkiewicza (P).	Uczeń rozumie: - pojęcia: Centralny Okręg Przemysłowy (COP), polityka równowagi (P), „pułkownicy”, grupa „zamkowa” (PP), - znaczenie polskiej polityki morskiej dla otwarcia drugiej Rzeczypospolitej na świat (P).
	Świat i Polska między wojnami (lekcja powtórzeniowa)	1		
	Marsz ku wojnie	1	Uczeń zna: - daty: 12 III 1938, IX 1938, X 1938, III 1939, 23 VIII 1939 (P), 1931, 1935, 1936, 1937, IV 1939 (PP), - postacie: Joachima von Ribbentropa, Wiaczesława Mołotowa (P), Neville’a Chamberlaina (PP),	Uczeń rozumie: - pojęcia: <i>Anschluss</i> (P), <i>appeasement</i> , oś Berlin – Rzym – Tokio, pakt antykominternowski (PP), - związek między ideologią faszystów a polityką ekspansji (P).

<ul style="list-style-type: none"> - porównać ustawy zasadnicze drugiej Rzeczypospolitej i ocenić konstytucję kwietniową (PP). 	
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówić największe dokonania gospodarcze Polski mające wyprowadzić ją z kryzysu (P), - przedstawić dokonania Polaków w dziedzinie kultury, nauki, sztuki i literatury (P), - wyjaśnić, na czym polegała zasada równowagi w polskiej polityce zagranicznej (P), - scharakteryzować walkę o władzę po śmierci Piłsudskiego (PP), - ocenić stosunki narodowościowe z punktu widzenia mniejszości i polskich nacjonalistów (PP). 	<p>EDUKACJA EUROPEJSKA Polska w Europie. Przykłady najważniejszych wzajemnych związków między Polską a innymi państwami europejskimi w przeszłości.</p> <p>EDUKACJA REGIONALNA – DZIEDZICTWO KULTUROWE W REGIONIE Rola regionu i jego związki z innymi regionami Polski. Elementy historii regionu i jego najwybitniejsi przedstawiciele.</p>
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - powiązać problemy społeczne, polityczne i gospodarcze Europy oraz Polski z problemami regionu (P), - przedstawić najistotniejsze wydarzenia gospodarcze, polityczne i kulturowe świata, Europy i Polski w dwudziestoleciu międzywojennym (P), - omówić i ocenić zagrożenia pokoju i demokracji (PP). 	<p>EDUKACJA EUROPEJSKA Polska w Europie. Przykłady najważniejszych wzajemnych związków między Polską a innymi państwami europejskimi w przeszłości.</p>
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówić etapy łamania postanowień traktatu wersalskiego przez Niemcy (P), - wskazać na mapie zasięg ekspansji państw faszystowskich (P), - scharakteryzować postawę państw europejskich wobec polityki Trzeciej Rzeszy i innych państw faszystowskich (PP), - ocenić postawę Polaków „w dobie Monachium” i wobec żądań niemieckich (PP). 	<p>EDUKACJA CZYTELNICZA I MEDIALNA Media jako środki poznania historii i współczesności. Komunikaty informacyjne i perswazyjne (propagandowe).</p>

II WOJNA ŚWIATOWA			<ul style="list-style-type: none"> - decyzje traktatu monachijskiego (P), - żądania Hitlera wobec Polski (P), - postanowienia paktu Ribbentrop – Mołotow (P). 	
	Swastyka nad Europą Cz. I. Kampania wrześniowa Cz. II. Swastyka nad Europą	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1 IX 1939, 17 IX 1939 (P), 10 V 1940, VIII – X 1940 (PP), - postacie: Henryka Sucharskiego, Stefana Starzyńskiego, Władysława Raginisa, Tadeusza Kutrzeby, Franciszka Kleeberga, Charles’a de Gaulle’a, Winstona Churchilla (P), Philippe’a Pétaina (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: wojna totalna, „polskie Termopile”, „dziwna wojna”, bitwa o Anglię (P).
	Zwycięstwo aliantów	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 22 VI 1941, 7 XII 1941, II 1943, 8 V 1945, 6 i 9 VIII 1945, 2 IX 1945 (P), VII 1943, V 1944, 6 VI 1944 (PP), - postacie: Harry’ego Trumana (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: „kocioł stalingradzki”, alianci, Karta Atlantycka, Wielka Koalicja (P), plan „Barbarossa”, bitwa o Atlantyk, taktyka „żabich skoków”, kamikadze (PP).
Dwie okupacje	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: IV 1940, 1941 (PP), - postacie: Hansa Franka, Heinricha Himmlera, Ławrientija Berii (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: Generalne Gubernatorstwo, obóz koncentracyjny, sowietyzacja (P), „Generalny Plan Wschodni” (PP), 	

<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić przebieg kampanii wrześniowej (P), - ocenić postawy Polaków w obliczu wojny obronnej (P), - wskazać na mapie przebieg działań wojennych (P), - omówić okoliczności i skutki napaści sowieckiej na Polskę (P), - scharakteryzować etapy działań wojennych na zachodzie Europy (PP), - przedstawić stanowisko ZSRR wobec państw nadbałtyckich (PP), - dostrzec różne postawy narodów Europy Zachodniej wobec toczącej się wojny (PP). 	<p>EDUKACJA EUROPEJSKA Polska w Europie. Przykłady najważniejszych wzajemnych związków między Polską a innymi państwami europejskimi w przeszłości.</p> <p>EDUKACJA REGIONALNA – DZIEDZICTWO KULTUROWE W REGIONIE Elementy historii regionu i jego najwybitniejsi przedstawiciele. Historia i tradycja własnej rodziny na tle historii i tradycji regionu.</p>
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić etapy II wojny światowej w latach 1941 – 1945 (P), - wyjaśnić genezę Wielkiej Koalicji oraz efekty jej działalności (P), - wskazać na mapie główne fronty i miejsca przełomowych bitew (P), - podjąć próbę oceny decyzji o zrzuconiu bomby atomowej (P), - dostrzec rolę jednostek w historii na przykładzie szefów państw Wielkiej Koalicji i wybitnych dowódców wojskowych (PP), - wyjaśnić związki między rozwojem nauki a powstaniem nowych rodzajów broni (PP). 	
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówić formy represji stosowane przez niemieckiego i radzieckiego okupanta (P), - wskazać na mapie miejsca kaźni narodu polskiego (P), - ocenić politykę Hitlera i Stalina wobec Polaków (PP). 	<p>EDUKACJA EUROPEJSKA Polska w Europie. Przykłady najważniejszych wzajemnych związków między Polską a innymi państwami europejskimi w przeszłości.</p> <p>EDUKACJA REGIONALNA – DZIEDZICTWO KULTUROWE W REGIONIE</p>

POLSKA I POLACY W LATACH 1939-1945				- cele niemieckiej i radzieckiej polityki eksterminacyjnej (P).
	Szoah	1	Uczeń zna: - datę: 19 IV 1943 (P).	Uczeń rozumie: - pojęcia: syjonizm, getto, „ostateczne rozwiązanie kwestii żydowskiej”, obóz zagłady, krematorium, holocaust (P), „szmalcownik”, „Żegota” (PP).
	W kraju i na emigracji Cz. I. W kraju i na emigracji Cz. II. Plany Stalina	2	Uczeń zna: - daty: IX 1939, I 1942, IV 1943 (P), VII 1941, II 1942 (PP), - postacie: Władysława Andersa, Władysława Sikorskiego, Stefana Grota - Roweckiego (P), Władysława Raczkiewicza, Iwana Majskiego, Wandy Wasilewskiej (PP), - nazwy politycznych i wojskowych organizacji tworzących Polskie Państwo Podziemne oraz należących do lewicy komunistycznej, działających w kraju i na emigracji (P).	Uczeń rozumie: - pojęcia: rząd londyński, Polskie Państwo Podziemne, tajne komplety, układ sikorki – Majski (P), - ewolucję stosunku Stalina do sprawy polskiej (PP).
	Gra o Polskę	1	Uczeń zna: - daty: 1944 (P), 1943 (PP), - postacie: Tadeusza Bora - Komorowskiego, Zygmunta Berlinga, Stanisława Mikołajczyka, Władysława Gomułki (P), Kazimierza Sosnkowskiego (PP).	Uczeń rozumie: - pojęcia: akcja „Burza”, linia Curzona, Manifest PKWN (P), - wpływ decyzji wielkich mocarstw na problem suwerenności Polski (P), - motywy, jakimi kierowali się Polacy wstępujący do armii Berlinga (PP).

	<p>Elementy historii regionu i jego najwybitniejsi przedstawiciele. Historia i tradycja własnej rodziny na tle historii i tradycji regionu.</p>
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić formy eksterminacji Żydów (P), - ocenić postępowanie Niemców wobec narodu żydowskiego (P), - dostrzec bestialstwo i barbarzyństwo polityki nazistowskiej (P), - podjąć próbę wartościowania postaw Polaków wobec tragedii Żydów (PP). 	<p>EDUKACJA REGIONALNA – DZIEDZICTWO KULTUROWE W REGIONIE Rola regionu i jego związki z innymi regionami Polski. Charakterystyka i pochodzenie społeczności regionalnej.</p> <p>EDUKACJA CZYTELNICZA I MEDIALNA Media jako środki poznania historii i współczesności. Komunikaty informacyjne i perswazyjne (propagandowe).</p>
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówić okoliczności powstania, cele i działalność rządu emigracyjnego (P), - scharakteryzować działalność konspiracyjną Polaków (P), - przedstawić strukturę Polskiego Państwa Podziemnego (PP), - ocenić stosunek Polaków reprezentujących różne opcje polityczne do problemu odzyskania niepodległości (PP), - podjąć próbę oceny polityki Stalina wobec narodu i państwa polskiego (PP). 	<p>EDUKACJA EUROPEJSKA Polska w Europie. Przykłady najważniejszych wzajemnych związków między Polską a innymi państwami europejskimi w przeszłości.</p>
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówić przebieg walki o władzę w Polsce w latach 1943 – 1944 między obozem londyńskim a polskimi komunistami (P), - scharakteryzować stosunek przywódców „wielkiej trójki” do sprawy suwerenności Polski i jej granic (P), - przedstawić polityczne cele akcji „Burza” i ich realizację (P), 	<p>EDUKACJA EUROPEJSKA Polska w Europie. Przykłady najważniejszych wzajemnych związków między Polską a innymi państwami europejskimi w przeszłości.</p>

POLSKA I POLACY W LATACH 1939-1945				- zależność od moskiewskiego ośrodka decyzyjnego w przejmowaniu władzy w Polsce przez komunistów (PP).
	Katastrofa Cz. I. Katastrofa Cz. II. Na Wschodzie i na Zachodzie	2	Uczeń zna: - daty: 1 VIII – 2 X 1944, 4 – 11 II 1945 (P), - postacie: Leopolda Okulickiego „Niedźwiadka”, Antoniego Chruściela „Montera” (PP), - nazwy polskich formacji zbrojnych (P), - decyzje konferencji jałtańskiej w sprawie Polski (P).	Uczeń rozumie: - pojęcie: „godzina W” (P), - zależność efektów powstania warszawskiego od stosunku Stalina do sprawy suwerenności Polski (P), - subiektywizm postaw i ocen ludzi zaangażowanych w wydarzenia wojenne (PP).
	II wojna światowa (lekcja powtórzeniowa)	1		
	Mój region i moja rodzina podczas II wojny światowej (lekcja powtórzeniowa)	1	Uczeń zna: - wojenną historię regionu i własnej rodziny (P).	Uczeń rozumie: - znaczenie tradycji historycznej dla trwania i rozwoju małej ojczyzny (P).

<ul style="list-style-type: none"> - opisać okoliczności powstania PKWN i jego program polityczny zawarty w Manifeście (P), - ocenić postawy Polaków wobec toczącej się gry politycznej (PP). 	
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazać na mapie linię Curzona oraz miejsca bitew, w których uczestniczyły wojska polskie (P), - opisać sytuację ludności cywilnej w czasie powstania warszawskiego (P), - ocenić postanowienia konferencji w Jałcie (P), - omówić przebieg powstania warszawskiego i ocenić je pod względem politycznym, militarnym i moralnym (PP). 	<p>EDUKACJA CZYTELNICZA I MEDIALNA Formy komunikatów medialnych: słownych, pisemnych, obrazowych, dźwiękowych, filmowych i multimedialnych.</p> <p>EDUKACJA EUROPEJSKA Polska w Europie. Przykłady najważniejszych wzajemnych związków między Polską a innymi państwami europejskimi w przeszłości.</p> <p>EDUKACJA REGIONALNA – DZIEDZICTWO KULTUROWE W REGIONIE Elementy historii regionu i jego najwybitniejsi przedstawiciele.</p>
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - łączyć wydarzenia z historii powszechnej z dziejami Polski w związku przyczynowo-skutkowe (P), - hierarchizować i oceniać fakty (PP). 	<p>EDUKACJA EUROPEJSKA Polska w Europie. Przykłady najważniejszych wzajemnych związków między Polską a innymi państwami europejskimi w przeszłości.</p>
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - znaleźć ślady przeszłości w regionie (P), - przeprowadzić wywiad ze świadkami wydarzeń z czasów II wojny światowej (P), - dokumentować ślady przeszłości w regionie lub historię własnej rodziny (P), - zainteresować się losem weteranów II wojny światowej (P), - zbadać lub samodzielnie sporządzić mapę regionu ilustrującą miejsca pamięci narodowej (PP), 	<p>EDUKACJA REGIONALNA – DZIEDZICTWO KULTUROWE W REGIONIE Elementy historii regionu i jego najwybitniejsi przedstawiciele. Historia i tradycja własnej rodziny na tle historii i tradycji regionu.</p>

POWOJENNY ŚWIAT	Żelazna kurtyna	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 2 VIII 1945, 1950, 1953 (P), IV 1945, 1946, 1948, 1949 (PP), - postacie: Clementa Attlee, George'a Marshalla (P), - bilans II wojny światowej (P), - decyzje konferencji poczdamskiej dotyczące Niemiec (P), - najważniejsze postanowienia Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka (P), - strukturę ONZ (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: denazyfikacja, demilitaryzacja, dekartelizacja, demokratyzacja, plan Marschalla, Organizacja Narodów Zjednoczonych (ONZ), ustrój demokracji ludowej, żelazna kurtyna, doktryna Trumana, zimna wojna (P), UNRRA, blokada Berlina, (PP), - związek między rozpadem koalicji antyhitlerowskiej a podziałem świata na dwa antagonistyczne bloki polityczno-militarne (P), - zasady funkcjonowania państw demokracji ludowej (P).
	Podzielony świat	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1949, 1953, 1955, 1956 (P), 1950, 1951 (PP), - postacie: Konrada Adenauera, Roberta Schumana, Nikity Chruszczowa (P), - nazwy bloków militarnych i organizacji gospodarczych powstałych na Wschodzie i na Zachodzie (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: plan Schumana, odwilż destalinizacja (P), „bambusowa kurtyna” (PP), - ideę integracji europejskiej (P).

<ul style="list-style-type: none"> - zaproponować święto związane z wojenną tradycją regionu (PP), - nawiązać kontakt z rówieśnikami w kraju i za granicą interesującymi się problematyką małej ojczyzny w okresie II wojny światowej (PP). 	
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić postanowienia konferencji poczdamskiej (P), - wyjaśnić cele powołania ONZ (P), - wskazać na mapie podział terytorialny powojennego świata ze szczególnym uwzględnieniem zdobyczy ZSRR (P), - omówić zasady doktryny Trumana i planu Marshalla (P), - scharakteryzować skutki społeczne, gospodarcze i polityczne II wojny światowej (PP), - wyjaśnić kontrowersje wokół procesu w Norymberdze i przedstawić jego skutki (PP), - scharakteryzować przyczyny i przejawy polityki zimnowojennej w Niemczech i Korei (PP). 	<p>EDUKACJA EUROPEJSKA</p> <p>Zasady ładu europejskiego, opartego na wspólnej historycznej podstawie cywilizacyjnej.</p> <p>Bezpieczeństwo europejskie.</p> <p>NATO. ONZ.</p> <p>Prawa człowieka.</p>
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówić i porównać zasady integracji gospodarczej na Wschodzie i na Zachodzie (P), - scharakteryzować proces destalinizacji państwa radzieckiego (P), - przedstawić proces powstania dwóch państw niemieckich i wskazać różnice między nimi (PP), - opisać okoliczności ukształtowania się dwóch bloków wojskowych oraz podać ich cechy (PP). 	<p>EDUKACJA EUROPEJSKA</p> <p>Twórcy, cele i założenia Wspólnot Europejskich.</p> <p>Krótką historią traktatów.</p> <p>Wielość koncepcji rozwoju Unii Europejskiej.</p>

POWOJENNY ŚWIAT	Poza Europą	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1947, 1948, 1948 –1949, 1949 (PP), - postacie: Mohandasa Gandhiego (Mahatmy), Mao Tse - tunga (P), Jawaharlala Nehru (PP), - okoliczności powstania Izraela (P), - historyczne uwarunkowania konfliktu żydowsko -palestyńskiego (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: neokolonializm, dekolonizacja, rewolucja kulturalna (P), Trzeci Świat, „wielki skok” (PP).
	Od konfliktów do odprężenia	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: X 1956, 1968 (P), 1959, 1961, 1962, 1964 – 1973, 1975 (PP), - postacie: Johna Kennedy’ego, Fidela Castro, Leonida Breżniewa (P), Mátyása Rákosiego, Imre Nagya, Jánoša Kádára, Aleksandra Dubczeka, Ernesta Che Guevary (PP), - najważniejsze postanowienia aktu końcowego KBWE (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: mur berliński, „praska wiosna”, doktryna Breżniewa (P), kryzys kubański, Vietcong (PP), - ekspansywny i zbrodniczy charakter ideologii komunistycznej (P), - przełomowe znaczenie Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie w stosunkach Wschód – Zachód (P).
	Zdobycie władzy	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: VI 1945, 1947 (P), 1944, 1946 (PP), - postacie: Jana Jankowskiego, Edwarda Osóbki - Morawskiego (PP), - postanowienia konferencji poczdamskiej w sprawie Polski (P), - bilans II wojny światowej na ziemiach polskich (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: Ziemie Odzyskane, akcja „Wisła”, „proces szesnastu”, pogrom kielecki (P).

<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić przyczyny, przejawy i skutki dekolonizacji (P), - scharakteryzować politykę neokolonialną (P), - wskazać na mapie zmiany terytorialne w Afryce i w Azji, jakie dokonały się w wyniku rozpadu systemu kolonialnego (PP), - przedstawić najważniejsze cechy chińskiego komunizmu (PP), - podjąć próbę oceny konfliktu żydowsko-arabskiego (PP), - wyjaśnić, że dekolonizacja była naturalną konsekwencją procesu cywilizacyjnego, jaki zaszedł po II wojnie światowej (PP). 	
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazać na mapie miejsca wielkich międzynarodowych konfliktów, grożących wybuchem III wojny światowej (P), - podać przykłady ekspansywnej i zbrodniczej realizacji ideologii komunistycznej (P), - ocenić postawy jednostek i państw wobec toczących się konfliktów (PP), - wskazać źródła współczesnego pacyfizmu (PP), - wyjaśnić przyczyny i konsekwencje polityki odprężenia lat 70. (PP). 	<p>EDUKACJA EUROPEJSKA Bezpieczeństwo europejskie. NATO. OBWE. ONZ. Prawa człowieka.</p>
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazać na mapie nowe granice Polski i porównać je z granicami drugiej Rzeczypospolitej (P), - ocenić politykę narodowościową nowej władzy wobec Niemców, Ukraińców i Żydów (P), - omówić dwulicowość władzy komunistycznej, polegającą na rozbieżnościach między propagandą a rzeczywistością w Polsce w latach 1945–1947 (P), - wskazać ideologiczne cele referendum w 1946 r. (P), - dostrzec, że przejście władzy przez komunistów oznaczało zniewolenie Polski (P), - przedstawić układ sił politycznych w Polsce tuż po zakończeniu wojny (P), 	<p>EDUKACJA REGIONALNA – DZIEDZICTWO KULTUROWE W REGIONIE Charakterystyka i pochodzenie społeczności regionalnej. Historia i tradycja własnej rodziny na tle historii i tradycji regionu.</p>

POLSKA PO 1945 ROKU	Stalinizm w Polsce Cz. I. Stalinizm w Polsce Cz. II. „Życie coraz pełniejsze”...	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1947, 1952, 1956 (P), 1947 – 1949, 1948, 1950 – 1955 (PP), - postaci: Bolesława Bieruta (P), Hilarego Minca, Józefa Cyrankiewicza (PP), - cechy charakterystyczne stalinizmu w Polsce i jego ramy czasowe (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: gospodarka planowa, plan trzyletni, plan sześcioletni, industrializacja, bitwa o handel, Mała konstytucja, socrealizm (P), - przyczyny zwalczania członków PSL przez komunistów (P).
	Rządy Gomułki	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: VI 1956, X 1956 (P), 1950, 1953, 1956 – 1970, 1965, 1966 (PP), - postać Stefana Wyszyńskiego (P), - okoliczności wystąpień robotniczych w Poznaniu i stanowisko władz wobec tych wydarzeń (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: „<i>non possumus!</i>”, „polski październik” (P), „mała stabilizacja” (PP), - postawę Kościoła katolickiego wobec reżimu stalinowskiego (P).
	Zbudować socjalizm	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: III 1968, 14 – 17 XII 1970 (P), VI 1976 (PP), - postaci: Edwarda Gierka (P), Kazimierza Dejmka, Jacka Kuronia, Adama Michnika, Piotra Jaroszewicza (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: Komitet Obrony Robotników (KOR) (P), „bananowa młodzież”, „propaganda sukcesu” (PP), - potrzebę powstania opozycji demokratycznej (P),

<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić okoliczności utworzenia TRJN (PP), - scharakteryzować przemieszczenia ludności na ziemiach polskich po wojnie (PP). 	
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazać przejawy zależności Polski od Związku Radzieckiego (P), - scharakteryzować sposoby represjonowania Polaków przez władzę komunistyczną (P), - przedstawić przemiany ustrojowe w powojennej Polsce (P), - omówić budowanie podstaw ekonomicznych socjalizmu (P), - udowodnić, że utworzenie PZPR było początkiem systemu monopartyjnego w Polsce (PP), - ocenić skutki ingerencji polityki we wszystkie dziedziny życia społecznego (PP). 	<p>EDUKACJA CZYTELNICZA I MEDIALNA Media jako środki poznania historii i współczesności. Komunikaty informacyjne i perswazyjne (propagandowe).</p>
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówić przejawy dyskryminacji Kościoła katolickiego w Polsce w latach 1948 – 1956 (P), - wyjaśnić okoliczności złagodzenia polityki stalinowskiego terroru (P), - przedstawić genezę i przebieg „polskiego października” (P), - scharakteryzować przemiany polityczno-społeczne w Polsce lat 1957–1970 (PP), - ocenić różne postawy Polaków wobec orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich z 1965 r. (PP). 	<p>EDUKACJA CZYTELNICZA I MEDIALNA Media jako środki poznania historii i współczesności. Komunikaty informacyjne i perswazyjne (propagandowe).</p>
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówić przyczyny, przebieg i skutki wystąpień marcowych w 1968 r. (P), - opisać przyczyny i przebieg wydarzeń grudniowych 1970 r. oraz okoliczności przejęcia władzy przez Edwarda Gierka (P), - wyjaśnić wpływ wydarzeń czerwcowych 1976 r. na ukształtowanie się i działalność demokratycznej opozycji polskiej inteligencji (P), 	

POLSKA PO 1945 ROKU				- przyczyny antysemitycznej kampanii w PRL od 1967 r. (PP).
	„Solidarność” Cz. I. „Solidarność” Cz. II. Stan wojenny	2	Uczeń zna: - daty: 16 X 1978, 13 XII 1981 (P), 14 – 31 VIII 1980, 22 VII 1983 (PP), - postacie: Jana Pawła II, Lecha Wałęsy, Wojciecha Jaruzelskiego, Jerzego Popiełuszki (P).	Uczeń rozumie: - pojęcia: NSZZ „Solidarność”, stan wojenny (P), - wpływ wyboru papieża Polaka na powolny upadek systemu socjalistycznego w Polsce (P), - moralną, społeczną i polityczną wymowę pojęcia: solidarność (PP).
	Nowa Europa Cz. I. Nowa Europa Cz. II. Integracja europejska	2	Uczeń zna: - daty: 3 X 1990, XII 1991 (P), 1957, 1979, 1985, 1989, 1992 (PP), - postacie: Ronalda Reagana, Michaiła Gorbaczowa, Helmuta Kohla (P), Vaclava Havla, Nicolae Ceaușescu (PP), - strukturę i symbole Unii Europejskiej (P).	Uczeń rozumie: - pojęcia: Wspólnota Europejska, „imperium zła”, <i>glasnost</i> , <i>pierestrojka</i> , „jesień ludów”, Unia Europejska (P), „aksamitna rewolucja” (PP), - wpływ sytuacji wewnętrznej i zewnętrznej ZSRR na przeobrażenia Europy przełomu lat 80. i 90. oraz pocz. lat 90. XX w. (P), - rolę jednostki w historii na przykładzie Michaiła Gorbaczowa (P), - potrzebę integracji europejskiej jako poszukiwania nowych wartości i budowania nowoczesnej demokracji (P).

<ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować i ocenić przemiany gospodarcze czasów Gierka (PP), - podjąć próbę wyjaśnienia polaryzacji stanowisk inteligencji i klasy robotniczej w marcu 1968 r. (PP). 	
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić przyczyny rozczarowań społeczeństwa polskiego rządami Gierka (P), - omówić okoliczności i skutki wybuchu niezadowolenia społecznego w sierpniu 1980 r. (P), - opisać okoliczności powstania i znaczenie NSZZ „Solidarność” (P), - przedstawić reakcję ZSRR na działalność „Solidarności” (P), - omówić okoliczności i skutki wprowadzenia stanu wojennego (P), - podjąć próbę oceny decyzji o wprowadzeniu stanu wojennego (PP), - ocenić postawę Lecha Wałęsy wobec ówczesnej rzeczywistości społecznej i politycznej (PP). 	<p>EDUKACJA CZYTELNICZA I MEDIALNA Media jako środki poznania historii i współczesności. Komunikaty informacyjne i perswazyjne (propagandowe).</p> <p>EDUKACJA REGIONALNA – DZIEDZICTWO KULTUROWE W REGIONIE Historia i tradycja własnej rodziny na tle historii i tradycji regionu.</p>
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówić okoliczności rozpadu ZSRR (P), - wymienić etapy integracji europejskiej oraz cele i zasady funkcjonowania Unii Europejskiej (P), - wskazać na mapie przemiany geopolityczne, jakie zaszły w latach 90. XX w. (P), - scharakteryzować politykę Reagana i Gorbaczowa w latach 80. XX w. (PP), - przedstawić uniezależnianie się państw bloku wschodniego od ZSRR (PP), - opisać proces jednoczenia Niemiec (PP), - ocenić wpływ zjednoczenia Niemiec na sytuację geopolityczną Polski (PP). 	<p>EDUKACJA EUROPEJSKA Rada Europejska. Komisja Europejska. Parlament Europejski. Europejski Trybunał Sprawiedliwości. Jednolity Rynek Europejski. Waluta europejska. Polityka edukacyjna Unii Europejskiej: między odrębnością programową i formami współdziałania. Rada Europy. Grupa Wyszehradzka. Inne organizacje regionalne. Duchowy wymiar wspólnoty europejskiej (przesłanie Jana Pawła II).</p>

POLSKA PO 1945 ROKU	Ku trzeciej Rzeczypospolitej	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 4 VI 1989 (P), 1990, 1994, 1997, 1999 (PP), - postaci: Tadeusza Mazowieckiego, Leszka Balcerowicza, (P), Bronisława Geremka, Aleksandra Kwaśniewskiego, Czesława Kiszczaka, Ryszarda Kaczorowskiego, Wisławy Szymborskiej, Czesława Miłosza, Alfreda Miodowicza (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: wolny rynek, „okrągły stół”, plan Balcerowicza (P), - wpływ przemian w ZSRR na sytuację w Polsce (P), - przyczyny frustracji społecznych (P).
	Polska po 1945 r. (lekcja powtórzeniowa)	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przełomowe wydarzenia polityczne w czasach PRL (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - związek między sytuacją polityczno - gospodarczą a nastrojami społecznymi (P).
	Schyłek XX wieku	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1967, 1990, 1991, 1993 (PP), - postaci: Billa Clintona, Icchaka Rabina, Jasera Arafata (P), Nelsona Mandeli, Josipa Broz - Tito, Saddama Husajna, Frederika de Klerka, Douglasa MacArthura (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: czystki etniczne, wojna sześciodniowa, apartheid, Organizacja Wyzwolenia Palestyny (OWP) (P), „azjatycki tygrys” (PP), - wpływ praw człowieka na przemiany polityczne współczesnego świata (P), - znaczenie autorytetu jednostek dla rozwiązywania problemów (P), - złożoność i wielowątkowość problemów społecznych i politycznych świata schyłku XX w. (PP).

<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować i ocenić postanowienia „okrągłego stołu” (P), - wyjaśnić przyczyny zwycięstwa opozycji w wyborach 1989 r. (P), - przedstawić zmiany w polskiej polityce zagranicznej po 1989 r. (P), - przedstawić etapy budowania demokracji w Polsce w latach 1983 – 1997 (PP), - porównać ustrój PRL i trzeciej Rzeczypospolitej (PP), - opisać i ocenić przemiany polityczne, społeczno - gospodarcze oraz kulturalne w Polsce po 1989 r. (PP). 	<p>EDUKACJA EUROPEJSKA Polska w Europie. Przykłady najważniejszych wzajemnych związków między Polską a innymi państwami europejskimi w przeszłości.</p> <p>EDUKACJA REGIONALNA – DZIEDZICTWO KULTUROWE W REGIONIE Historia i tradycja własnej rodziny na tle historii i tradycji regionu.</p>
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hierarchizować i oceniać fakty (PP). 	
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzec rolę polityki negocjacji i mediacji w rozstrzyganiu sporów we współczesnym świecie (P), - omówić konflikt izraelsko - arabski (P), - scharakteryzować i ocenić politykę apartheidu (P), - dostrzec wpływ USA na życie polityczne świata (P), - opisać przyczyny, przebieg i następstwa wojny w byłej Jugosławii (PP), - omówić wojnę w Zatoce Perskiej (PP), - przedstawić drogę Japonii do uzyskania statusu potęgi ekonomicznej świata (PP). 	<p>EDUKACJA EUROPEJSKA Prawa człowieka.</p>

	Dzisiejszy świat	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 2001 (P), 1961, 1969 (PP), - postacie: Aleksandra Fleminga, Jurija Gagarina, Neila Armstronga (PP), - największe osiągnięcia cywilizacyjne XX w. (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: rewolucja naukowo - techniczna, „globalna wioska”, Internet, kultura masowa, dziura ozonowa, efekt cieplarniany, terroryzm (P).
	Powojenny świat (lekcja powtórzeniowa)	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przełomowe wydarzenia polityczne, gospodarcze i militarne na świecie od końca II wojny światowej do chwili obecnej (P) 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - związki między problemami politycznymi i gospodarczymi oraz ich wpływ na oblicze powojennego świata (PP).

<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówić cywilizacyjne problemy świata końca XX i na pocz. XXI w. (P), - przedstawić przejawy współczesnego terroryzmu i go ocenić (P), - podjąć próbę wskazania dróg rozwoju ludzkości w przyszłości (PP). 	<p>EDUKACJA EKOLOGICZNA Przyczyny i skutki niepożądanych zmian w atmosferze, biosferze, hydrosferze i litosferze.</p> <p>EDUKACJA CZYTELNICZA I MEDIALNA Media jako środki poznania historii i współczesności. Komunikaty informacyjne i perswazyjne (reklamowe i propagandowe).</p>
<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić najważniejsze problemy współczesnego świata i wynikające z nich zagrożenia (PP). 	<p>EDUKACJA EKOLOGICZNA Zagrożenia dla środowiska wynikające z produkcji i transportu. Energetyka jądrowa – bezpieczeństwo i składowanie odpadów.</p>